

Yenido?an Cilt Risk De?erlendirme Ölçe?i'

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yenido?an Cilt Risk De?erlendirme Ölçe?i'*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33169>

Özet

Yenidoğan Cilt Risk Değerlendirme Ölçeği (YCRDÖ), hastanede yatan ve özellikle yoğun bakım ünitelerinde takip edilen yenidoğan popülasyonunda cilt bütünlüğünün bozulma riskini sistematik olarak belirlemek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Bu ölçek, kritik öneme sahip olan cilt sorunları, özellikle de basıncı ülseri gelişim riskini erken aşamada tespit etmeyi hedefler. Orijinal olarak geliştirilen ölçeğin Türkçe adaptasyonu, Çiğdem Sarı ve Nazan Altay tarafından 2017 yılında gerçekleştirilmiştir.

Adaptasyon çalışması, ölçeğin Türkiye'deki klinik uygulamalarda güvenilir ve geçerli bir şekilde kullanılabilmesini göstermiştir. YCRDÖ, sağlık profesyonellerine, özellikle de neonatoloji alanında çalışan hemşirelik personeline, risk altındaki bebekleri tanımlama ve önleyici bakım stratejilerini zamanında uygulama konusunda kritik bir rehberlik sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yenidoğan, Cilt Risk Değerlendirme, Basıncı Ülseri, Neonatal Bakım, Hemşirelik, Ölçek Uyarlama.

Yazarlar

Çiğdem SARI, Nazan ALTAY

Amaç

Yenidoğan Cilt Risk Değerlendirme Ölçeği'nin temel amacı, hastanede yatan yenidoğan bebeklerde, çevresel ve fizyolojik faktörlere bağlı olarak gelişebilecek cilt bütünlüğü bozuklukları ve basıncı ülseri riskini standardize edilmiş bir yöntemle ölçmek ve değerlendirmektir.

Bu ölçek, klinisyenlerin yüksek risk grubundaki bebekleri hızlıca ayırtmasına olanak tanıyarak, böylece önleyici tedbirler (pozisyon değiştirme, nem kontrolü, cilt bariyeri uygulamaları) daha etkili ve hedefe yönelik bir şekilde planlanabilir. Erken risk tespiti, morbiditeyi azaltma ve hastane kalitesini artırma açısından büyük önem taşımaktadır.

Yapı

Yenidoğan Cilt Risk Değerlendirme Ölçeği, yenidoğan cildinin kırılganlığı ve risk faktörlerini değerlendiren çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Bu yapı, genellikle bebeklerin fiziksel durumları, mobilite düzeyleri, aktivite seviyeleri, nemlilik durumları, beslenme durumları ve sürtünme/kesilme gibi dikkatli faktörleri içeren alt faktörlerden oluşur.

Ölçek, nesnel klinik gözlemlere dayanarak her bir risk faktörüne puan atar. Toplam puan, bebeğin

cilt bütünlüğü açısından taahhüt genel riski gösterir. Düşük puanlar yüksek riski işaret ederken, yüksek puanlar genellikle düşük riski gösterir (orijinal ölçeğin puanlama yönüne bağlı olarak). Ölçek, neonatoloji alanında cilt koruma stratejilerinin geliştirilmesi için önemli bir temel sağlar.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe versiyonunun geçerlik çalışması (Sar & Altay, 2017), kapsamlı bir metodoloji kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, ölçeğin Türkçe kültürüne ve klinik ortama uygunluğunu değerlendirmek amacıyla dilsel geçerlik ve içerik geçerliği çalışmaları yapılmıştır. İçerik geçerliği için uzman görüşlerine başvurulmuştur.

Yapı geçerliği açısından, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıyı ne ölçüde ölçtüğünü belirlemek üzere faktör analizi teknikleri kullanılmıştır (bkz. Faktör Analizi bölümü). Ayrıca, ölçeğin prediktif geçerliği, yüksek risk puanı alan bebeklerin gerçekten cilt bütünlüğü sorunu geliştirmeyip geliştirmediklerini inceleyerek test edilmiştir.

Güvenirlik

Yenidoğan Cilt Risk Değerlendirme Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun güvenirlik analizleri, tutarlılık ve kararlılık gibi temel psikometrik özellikleri ortaya koymuştur. İç tutarlılık güvenilirliği, Cronbach Alfa katsayısı hesaplanarak belirlenmiştir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü göstermiştir.

Gözlemciler arası güvenilirlik (inter-rater reliability) de önemli bir güvenilirlik ölçüsüdür, zira bu ölçek klinisyenler tarafından gözleme dayalı olarak doldurulmaktadır. Bu analiz, farklı hemşirelik personelinin aynı bebeği değerlendirirken benzer sonuçlara ulaşmalarını teyit etmek için kullanılmıştır. Bu bulgular, ölçeğin klinik uygulamada güvenle kullanılabilmesini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek amacıyla gerçekleştirilen faktör analizi, ölçeğin orijinal yapısının Türkçe örneklemede de korunduğunu doğrulamaya amaçlanmıştır. Bu analizler, ölçeğin kaç temel boyutta toplandığını ve bu boyutların teorik olarak beklenen risk faktörleriyle uyumlu olup olmadığını göstermiştir.

Genellikle Doğrusal Faktör Analizi (DFA) veya Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak yapılan bu çalışmalar, NSRAS'ın (YCRDÖ) çok boyutlu yapısını destekleyen istatistiksel kanıtlar sağlamıştır. Bu, ölçeğin risk bileşenlerini doğru bir şekilde ayırdığını ve her bir bileşenin cilt riskine katkısını bağımsız olarak değerlendirebildiğini göstermektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Klinik Gözlem ve Değerlendirme Ölçeği

Language Available: Türkçe (Uyarlama), Orijinal İngilizce

Population Group: Klinik ortamda takip edilen yenidoğan bebekler

Age Group: Doğumdan itibaren (Yenidoğan dönemi)

Population Details: Özellikle Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde (YYBÜ) yatan, yüksek risk taşıyan veya uzun süreli immobilizasyon gerektiren bebekler.

Test Methodology: Ölçek maddeleri, sorumlu hemşire veya klinisyen tarafından bebeğin güncel fizyolojik durumu ve çevresel faktörleri gözlemlenerek puanlanır. Puanlama genellikle Likert benzeri bir derecelendirme sistemi veya kategorik puanlama içerir. Toplam puan, risk seviyesini (örn. Düşük Risk, Orta Risk, Yüksek Risk) belirler.

Anahtar Kelimeler

Neonatal Skin Risk Assessment Scale, YCRDÖ, Geçerlik, Güvenirlik, Yoğun Bakım, Cilt Bütünlüğü, Hemşirelik Araştırmaları.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut değil (Kaynakta belirtilmemiştir)

Affiliation Email addresses: cigdemsari@gazi.edu.tr (Sorumlu Yazar İletişim)

Correspondence Address: Çiğdem SARI, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Ankara, Türkiye (Çalışmanın yapıldığı döneme ait varsayılan kurum bilgisi).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler: Ölçeğin kullanımı için orijinal geliştiricilerinden ve Türkçe adaptasyon çalışması yapan yazarlardan izin alınması önerilir.

Ücret: Ticari olmayan akademik ve klinik kullanım için ücret bilgisi ilgili yazarla iletişime geçilerek netleştirilmelidir.

Test Yılı (Adaptasyon): 2017

Kaynaklar

Sari, Ç., & Altay, N. (2017). The Validity and Reliability of the Turkish Version of the Neonatal Skin Risk Assessment Scale. *Advances in skin & wound care*, 30(3), 131-136. DOI: 10.1097/01.ASW.0000512342.92353.53

Bu çal??man?n orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: [the-validity-and-reliability-of-the-turkish-version-of-the-neonatal-skin-risk-assessment-scale-toad.pdf](#)

Yenido?an Cilt Risk De?erlendirme Ölçe?i' Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin detaylar? için Sar? ve Altay (2017) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makaleye ba?vurulmal?d?r.